

به نام خدا

سبک‌های فرزندپروری و نقش آنها در پیشرفت تحصیلی

مؤلف :

فاتح قیطولی

انتشارات کتاب رسان ایده

(با همکاری سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۳)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه: قیطولی، فاتح، ۱۳۶۲
عنوان و نام پدیدآور: سبک های فرزندپروری و نقش آنها در پیشرفت تحصیلی / مولف فاتح قیطولی.
مشخصات نشر: انتشارات کتاب رسان ایده (با همکاری سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری: ۱۰۴ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۸۰۰-۲۷-۵
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: سبک های فرزندپروری - پیشرفت تحصیلی
رده بندی کنگره: PN۲۱۹۸
رده بندی دیویی: ۸۰۹/۲۴۱
شماره کتابشناسی ملی: ۹۴۹۳۸۴۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: سبک های فرزندپروری و نقش آنها در پیشرفت تحصیلی
مولف: فاتح قیطولی
ناشر: انتشارات کتاب رسان ایده (با همکاری سازمان چاپ و نشر ایران)
صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۳
چاپ: زبرجد
قیمت: ۱۰۴۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان:
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۸۰۰-۲۷-۵
تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

فهرست مطالب

فصل اول

۷.....	مقدمه
۹.....	انواع سبک‌های فرزندپروری
۹.....	۱. سبک مقتدرانه
۹.....	۲. سبک مستبدانه
۹.....	۳. سبک سهل‌گیرانه
۱۰.....	۴. سبک بی‌تفاوت
۱۰.....	اهمیت و ضرورت
۱۲.....	۱. تعیین چارچوب رفتاری
۱۳.....	۲. ایجاد محیط حمایتی
۱۳.....	۳. توسعه مهارت‌های اجتماعی
۱۳.....	نقش سبک‌های فرزندپروری در پیشرفت تحصیلی
۱۳.....	۱. سبک مقتدرانه
۱۳.....	۲. سبک مستبدانه
۱۴.....	۳. سبک سهل‌گیرانه
۱۴.....	۴. سبک بی‌تفاوت

فصل دوم : مبانی نظری و پیشینه تجربی تحقیق

۱۵.....	مقدمه
۱۶.....	مبانی نظری
۱۷.....	مبانی نظری پیشرفت تحصیلی
۱۸.....	معیارهای پیشرفت تحصیلی
۲۰.....	عناصر پیشرفت تحصیلی
۲۲.....	عوامل موثر بر پیشرفت تحصیلی
۲۲.....	مدرسه و پیشرفت تحصیلی

۲۳	خوش بینی تحصیلی
۲۴	مفهوم خوش بینی تحصیلی
۲۵	خوش بینی اکتسابی سلیگمن
۲۵	مولفه های خوش بینی تحصیلی
۲۸	سبک های خوش بینی
۲۹	مسئولیت پذیری تحصیلی
۳۰	شکل گیری مسئولیت پذیری
۳۲	تئوری انتخاب ویلیام گلاسر
۳۳	نظر روانشناسان در مورد مسئولیت پذیری
۳۶	مسئولیت پذیری در مکاتب
۳۶	انواع مسئولیت پذیری
۳۷	عناصر مسئولیت پذیری
۳۸	مولفه های مسئولیت پذیری
۳۸	مسئولیت پذیری در مدرسه
۴۰	سلسله مراتب نیازهای مازلو
۴۱	نیازهای رده بالا و رده پایین
۴۱	ویژگیهای تئوری مازلو
۴۲	نظریه انگیزش پیشرفت
۴۳	احتمال موفقیت و جذابیت، عاملی مهم برای انگیزش افراد
۴۳	نظریه اسنادی
۴۵	۲ سبکهای فرزندپروری
۴۶	عوامل موثر بر سبکهای فرزند پروری
۴۶	طبقه اجتماعی و پرورشی کودک
۴۷	کنشهای متقابل بین والدین و کودک و ترتیب تولد
۴۸	شخصیت و نگرشها و رفتار والدین
۴۹	سنخ شناسی فرزندپروری
۵۴	راههای انتخاب روشهای تربیتی
۵۴	مسئولیت و سلامت روانی والدین
۵۵	ویژگیهای کودکان

۵۵ محیط؛ منابع استرس و حمایت
۵۶ تکنیکهای والدین جهت اعمال کنترل
۵۶ تکنیک قدرتی-اثباتی
۵۶ تکنیک امری-کاربردی
۵۶ تکنیک القایی خودگرا
۵۷ تکنیکهای القایی
۵۷ حفظ رابطه
۵۸ تغییر در الگوی تربیت فرزندان در ایران
۵۹ انواع تیپهای خانواده
۶۰ سبکهای فرزندپروری
۶۰ سبکهای فرزندپروری راتر
۶۱ الگوی فرزندپروری شفر
۶۲ الگوی زیگلמן
۶۴ سبکهای فرزندپروری بامریند
۶۶ سبکهای فرزند پروری
۶۶ نظریه بامریند
۶۸ شیوه فرزندپروری مقتدر
۶۹ شیوه فرزندپروری مستبد
۷۰ فرزندپروری آزادگذار
۷۰ ۵شیوه فرزند پروری بی توجه یا مسامحه کار
۷۱ تنوع فرهنگی در رابطه با فرزند پروری
۷۲ نظریه اریکسون
۷۳ نظریه آدلر
۷۵ الگوی شفر
۷۶ الگوی وینتر باتوم
۷۶ مقایسه بین سه سبک فرزندپروری بامریند
۷۷ مولفه‌های سبکهای فرزندپروری
۷۸ پیشینه پژوهشی تحقیق
۷۸ پیشینه داخلی

۸۱	پیشینه خارجی
۸۴	جمع بندی
۸۵	سبک‌های فرزندپروری
۸۵	۱. سبک مقتدرانه
۸۵	۲. سبک مستبدانه
۸۵	۳. سبک سهل‌گیرانه
۸۵	۴. سبک بی‌تفاوت
۸۶	نقش سبک‌های فرزندپروری در پیشرفت تحصیلی
۸۶	نتیجه‌گیری
۸۷	پیشنهادات به والدین در مورد سبک‌های فرزندپروری
۸۷	۱. انتخاب سبک مقتدرانه
۸۷	تعیین قوانین و انتظارات روشن
۸۷	حمایت عاطفی و محبت
۸۷	مشارکت در تصمیم‌گیری‌ها
۸۸	۲. کاهش سخت‌گیری بیش از حد
۸۸	اجتناب از تنبیه‌های سختگیرانه
۸۸	ارائه توضیحات منطقی
۸۸	۳. نظارت و هدایت مناسب
۸۸	نظارت بر تکالیف و فعالیت‌های تحصیلی
۸۸	تعیین زمان‌های منظم برای مطالعه
۸۹	۴. ایجاد انگیزه برای یادگیری
۸۹	تشویق و تحسین
۸۹	فراهم کردن منابع آموزشی
۸۹	۵. ایجاد محیط حمایتی
۸۹	ایجاد فضای آرام برای مطالعه
۸۹	حمایت از علایق و استعدادها
۹۱	منابع

فصل اول

مقدمه

فرزندپروری یکی از مهم‌ترین وظایف والدین است که تأثیر قابل توجهی بر رشد و توسعه کودکان دارد. سبک‌های فرزندپروری به روش‌های مختلفی اشاره دارد که والدین برای تربیت و آموزش فرزندان خود به کار می‌گیرند. این سبک‌ها به طور مستقیم بر شخصیت، رفتار، و در نهایت بر پیشرفت تحصیلی کودکان تأثیر می‌گذارند. به طور کلی، انتخاب سبک فرزندپروری مناسب می‌تواند نقش حیاتی در توسعه و پیشرفت تحصیلی کودکان ایفا کند. والدین با شناخت و درک بهتر از این سبک‌ها می‌توانند محیطی مناسب و حمایتی برای رشد و موفقیت فرزندان خود فراهم کنند. سال‌های متمادی است که محققان و پژوهشگران تعلیم و تربیت و روان‌شناسان اجتماعی مطالعات فراوانی در مورد عوامل موثر بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان انجام داده و همیشه در نظر آن‌ها بوده است (محمداسماعیل و هومن، ۱۳۸۱). چرا که پیشرفت تحصیلی موضوعی است که به خصوص در حال حاضر مورد توجه تمامی کشورهای جهان است و هر ساله مقدار زیادی از بودجه‌ی جوامع صرف تحصیل کودکان و نوجوانان می‌شود و پژوهش‌های زیادی به بررسی عوامل مختلفی که می‌تواند بر پیشرفت تحصیلی تأثیر داشته باشد. عواملی مانند: خانواده، محیط زندگی، مدرسه و برنامه‌های آموزشی اختصاص یافته است (عباباف، ۱۳۸۷). در یک رویکرد مهم تأثیر فرآیندهای محیط خانوادگی بر پیشرفت تحصیلی مطرح است. الگوی فرزندپروری مجموعه‌ای از گرایش‌ها، اعمال و جلوه‌های غیرکلامی است که ماهیت تعامل کودک و والدین را در تمام موقعیت‌های گوناگون مشخص می‌کند (گلوگس، ریتز،

دورنبوش، ترویر و استنبرگ^۱، ۱۹۹۷). در همین راستا بائرمیند سه الگوی فرزند پروری مقتدرانه، مستبدانه و سهل گیرانه ارائه داده است. والدین مقتدر مقررات سختی را برای فرزندان خود تعیین می کنند و در اجرای مقررات پافشاری دارند. والدین فرزندان را تشویق می کنند مستقل باشند آنها را هدایت و کنترل می کنند، با استدلال منظور خود را برای فرزندان بیان کرده و آنها را در دستیابی به اهدافی که خود تعیین کرده اند، یاری می رسانند. والدین سهل گیر به فرزندان بیش از حد توجه میکنند و از آنها انتظارات کمی دارند به فرزندانشان آزادی و اختیار زیادی می دهند ولی اهداف و انتظارات روشنی برای آنها ترسیم نمی کنند. والدین مستبد انتظارات بسیاری از فرزندان خود داشته و در ارتباط با فرزندان عواطف کمی نشان می دهند. و بر اطاعت و احترام بی چون و چرای فرزندان تاکید دارند. پژوهش های انجام شده بر روی این سه سبک نشان داده است که این سبک ها ممکن است پیامد مثبت و منفی را در کودکان افزایش یا کاهش دهد. در مجموع دانش آموزانی که والدینی با سبک مقتدرانه دارند در مدرسه بهتر از دانش آموزانی عمل می کنند که والدین آنها پیرو سبک های دیگر هستند (تنهایی و حجازی، ۲۰۱۰). در خصوص پیشرفت تحصیلی، انگیزه ی پیشرفت تحصیلی از اهمیت خاصی برخوردار است. با این انگیزه افراد تحرک لازم را برای به پایان رساندن موفقیت آمیز یک تکلیف، رسیدن به هدف یا دستیابی به درجه ی معینی از شایستگی در کار خود دنبال می کنند تا بالاخره بتوانند موفقیت لازم را در امر یادگیری و پیشرفت تحصیلی کسب کنند. (محمدی، ۲۰۰۶). بنابراین، می توان گفت انگیزش، دلایل رفتار افراد رانشان می دهد و مشخص می کند که چرا آنها به روش خاصی عمل می کنند. رفتار دارای انگیزه رفتاری با انرژی، جهت دار و دنباله دار است. (امیدیان، ۲۰۰۶). انگیزش تحصیلی به رفتارهایی اطلاق می گردد که به یادگیری و پیشرفت منجر می شود. (دسی و رایان^۲، ۲۰۰۲ ؛ به نقل از پریشانی، میرشاه

^۱ Glasgow, Dornbusch, Troyer, Steinberg, Ritter

1. Dais & Ryan

2. Brownlow, Reasinger

3. Desimon, L.A

4. Geij & Burliner

جعفری و عابدی، ۱۳۹۰). یکی از مهم‌ترین مسائل تاثیرگذار بر رشد و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان اهمال‌کاری و تعلل در انجام تکالیف است که از دیر باز مورد توجه و بررسی روان‌شناسان و مربیان تعلیم و تربیت قرار داشته است (بروئل و رسینگر، ۲۰۰۰) که به معنی به تعویق انداختن کارها، یا به تاخیر انداختن کارها به روز دیگر است (دی سیمون، ۱۹۹۳).

انواع سبک‌های فرزندپروری

۱. سبک مقتدرانه

در این سبک، والدین قوانین و انتظارات مشخصی را برای فرزندان خود تعیین می‌کنند، اما در عین حال حمایت و محبت کافی نیز از خود نشان می‌دهند. این والدین معمولاً به نیازها و خواسته‌های فرزندان خود گوش می‌دهند و در تصمیم‌گیری‌ها آنها را مشارکت می‌دهند.

۲. سبک مستبدانه

والدین مستبد معمولاً قوانین سخت‌گیرانه‌ای را بدون توجه به نیازها و خواسته‌های فرزندان خود اعمال می‌کنند. این والدین به ندرت توضیحی برای قوانین خود ارائه می‌دهند و بیشتر بر تنبیه و انضباط تأکید دارند.

۳. سبک سهل‌گیرانه

والدین سهل‌گیر به فرزندان خود آزادی و استقلال زیادی می‌دهند و قوانین و محدودیت‌های کمی برای آنها تعیین می‌کنند. این والدین معمولاً به جای کنترل و نظارت، بیشتر به عنوان دوستان فرزندان خود عمل می‌کنند.